

Språkliga subjektkonstruktioner i samtiden

En textanalytisk studie om medias gestaltning av
"invandrare"

Abstract

This thesis examines what content contemporary national Swedish media attributes to the subject "immigrant". Through a social constructivist perspective, the various conflicting and taken for granted perceptions articulated in the portraying of immigrants are outlined. With consideration to the current right-wing populist ethnonationalism that is sweeping across Europe and Sweden, the identified perceptions are then compared with elements that characterize this political trend. The paper is of descriptive kind and is therefore not intended to investigate concrete causes behind or consequences of the portrayals of immigrants. The analytical framework consists of Laclau and Mouffe's discourse theory combined with Fairclough's critical discourse analysis and text analytic tools. The material selection has been limited to editorial articles from Sweden's four largest newspapers during the month of March in 2017, 2018 and 2019. The analysis culminates in two conflicting discourses, portraying immigrants in a positive or negative way. The study finds that the latter of these two possesses a hierarchical position within the media discourse order and, though they are conflicting discourses in several aspects, there is also a discursive consensus between them. Finally, the analysis shows that there is a significant inter-discursivity between right-wing populist ethnonationalism and the examined articles.

Nyckelord: diskurs, diskursteori, kritisk diskursanalys, media, ledare, högerpopulism, etnonationalism, invandrare, gestaltning, gruppbildning, subjektspositionering

Antal ord: 9271

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund	1
1.1.1	Högerpopulism på frammarsch.....	1
1.1.2	Mediernas roll i samhällsdiskurserna	2
1.2	Syfte och frågeställning	2
1.2.1	Avgränsning	3
1.3	Tidigare forskning	3
2	Diskursanalys – teori och operationalisering	5
2.1	Vetenskapsteoretisk kontext	5
2.2	Högerpopulismens etnonationalistiska "Andra"	6
2.3	Laclaus & Mouffes diskursteori.....	7
2.4	Diskursanalys genom textanalys	8
2.4.1	Faircloughs diskurskritiska och lingvistiska verktyg	8
3	Material	10
3.1	Att avgränsa diskurser.....	10
3.2	Materialurval.....	11
4	Analys	13
4.1	Knuttecken i den mediala diskursordningen	13
4.2	Diskursiva kamper	15
4.2.1	Samhällets offer kontra samhällets vinnare.....	16
4.2.2	Utbildning – resurs eller slöseri.....	17
4.2.3	Enkla jobb kontra kvalificerade jobb.....	18
4.3	Hegemoniska uppfattningar	20
4.3.1	"de Andra"	20
4.3.2	Likformigt kollektiv	21
4.3.3	Kostnads- och resurstermer.....	22
4.3.4	Kriminella tendenser.....	22
4.4	Interdiskursivitet mellan ledarsidor och högerpopulism	24
4.4.1	Passivitet och ovilja eller oförmåga att integreras	24
4.4.2	Det belastande hotet utifrån.....	25
4.4.1	Det belastande hotet inifrån	26
4.5	Sammanfattning.....	27
5	Slutsats	28
6	Referenser	29
6.1	Ledarartiklar som analyserats.....	31

1 Inledning

Den här undersökningens fokus kommer att riktas mot hur invandrare porträtteras i svensk media. Genom analys av artiklar som berör ämnet urskiljs olika motstridiga gestaltningar och förgivettagna sanningar. Formuleringarna som ger betydelseinnehåll åt subjektet och identiteten "invandrare" i media kommer även att jämföras med uttryck som kännetecknar den högerpopulistiska etnonationalism som sveper över Europa. I detta kapitel kommer denna politiska trend inledningsvis att skildras, följt av en redogörelse för medias betydelse för opinionsbildning. Kapitlet beskriver sedan undersökningens syfte och frågeställning, för att avslutningsvis sammanfatta tidigare forskning på området.

1.1 Bakgrund

1.1.1 Högerpopulism på frammarsch

Under de senaste decennierna har Europas politiska landskap genomgått en omvälvande förändringsprocess. Tiden där globaliseringens ekonomiska, politiska och sociala flöden dominerade och kosmopolitiska röster gjorde sig hörda har gett vika för en ny våg av etnonationalism i vilken högerpopulistiska rörelser vinner ökad mark. I dagens Europa begränsas inte denna trend till länder där radikala högerpopulistiska rörelser innehar regeringsställningar. Den har snarare kommit att sprida sig som en löpeld och befäst sin position inom vad som traditionellt kännetecknats som stater med motståndskraftighet nog för att högerpopulismen inte skulle kunna etableras. (Wodak 2015: 210; Grabow & Hartleb 2013: 13-14; van Dijk 2005: 121) I den svenska kontexten manifesterar sig detta på flera sätt. På den nationella politiska arenan är inte minst Sverigedemokraternas valframgångar centrala men även konventionella partiers och väljares ideologiska positionsförflyttningar mot detta parti. I flera kommuner och landstingsregioner har borgerliga partier nu ingått i koalitionsstyre med Sverigedemokraterna. (Lundgren 2018; Kaspersen & Lindqvist 2019; Palm & Rydgren 2018: 33) Opinionsundersökningar blottar om en offentlig diskurs som i allt högre grad präglas av minskad tilltro till demokrati, samt önskemål om bland annat begränsad invandring och tiggeriförbud (Pehrson 2018; Eriksson 2018; Malmén 2019).

1.1.2 Mediernas roll i samhällsdiskurserna

De idéströmningar som karakteriserar dagens Sverige etableras genom flera kommunikationsformer. Inte minst traditionell nyhetsmedia är central i förmedlingen av kunskap och är för de flesta den viktigaste källan till politisk och samhällslig information, vilket fortfarande gäller trots sociala mediers tilltagande betydelse. Sättet på vilket media gestaltar verkligheten får betydande effekt på allmän opinion och verklighetsuppfattning. (Strömbäck et al. 2017: 1, 15-16) Nyheternas innehåll formas genom en komplex samverkan mellan faktorer på olika nivåer och är aldrig oberoende av de sociala, politiska och kulturella diskurser inom vilka de produceras. Det offentliga samtalet påverkar journalistiken och det finns därför ett dialektalt samband i (re)produktionen av å ena sidan journalistiken och å andra sidan omkringliggande diskurser. (Strömbäck et al. 2017: 7, 18) Till följd av detta är inte heller medierna oberoende och "objektiva. Liksom övriga samhällsinstitutioner fungerar de istället ofta som "majoritetssamhällets normativa röst" (Kamali 2005: 56) och "spelar på majoritetens fördomar och föreställningar" (ibid.). Med bakgrund i rådande politiska klimat finns det därför skäl att tro att högerpopulistiska och etnonationalistiska strömningar även sätter sin prägel på mediala uttrycks- och tanke sätt, samt att analys av dessa kan säga oss något om de olika diskurserna som florerar i samhället. Vidare kan mediala identitetsgestaltningar få konsekvenser för hur olika samhällsgrupper betraktas, vilket inverkar på människors livsmöjligheter och samhället i stort. Därför är detta av hög forskningsrelevans och även främsta fokusområde för den här undersökningen, med specifikt fokus på hur invandrare porträtteras i svensk media.

1.2 Syfte och frågeställning

Till följd av medias betydelsefulla roll i politisk opinionsbildning, är det av stor vikt att forskarsamhället undersöker hur samhällsgrupper konstrueras diskursivt i media. Den här undersökningen ämnar därför belysa hur olika identitetsuppfattningar i den diskursiva konstruktionen av "invandrare" tar sig uttryck i svensk media. Huvudsyftet är att redogöra för de diskurser som strider om hur invandrare bör porträtteras och synliggöra de gestaltningar som innehar mer obestridd status. Därmed är undersökningens frågeställning:

- *Hur porträtteras invandrare i svensk media – vilka diskursiva kamper förekommer på området och vilka uppfattningar är förgivettagna?*

Till följd av det politiska klimatet som redogjorts för ovan, är subjektsgestaltningar ett ämne som är aktuellt i samtidens Sverige – ett land där stor del av befolkningen har rötter i utomeuropeiska länder och högerpopulismens framfart är märkbar. En del av

syftet avser således även att undersöka huruvida högerpopulistiska diskursiva artikuleringer är förekommande i materialet som här undersöks.

1.2.1 Avgränsning

Den här undersökningens syfte och frågeställning innebär en avgränsning till en beskrivande ambition. Att precisera på vilket sätt språkliga uttryck har påverkat invandrades möjligheter genom belysande av orsakssamband och konkreta fall är därmed inte föremål för analys. Inte heller är syftet att i större utsträckning förklara *varför* en viss tankestruktur framkommer ur det undersökta materialet. Inom ramen för undersökningen är snarare en kartläggning av *hur* invandrgestaltningen ser ut i samtida media tillfredsställande nog. Vidare eftersträvas inte pricksäker generaliserbarhet till större material utanför de tidliga och rumsliga dimensionerna i urvalet, även om urvalet kan betraktas säga något om de större diskurserna som florerar både på den mediala diskursordningen liksom i andra samhällsliga rum. Ett huvudsyfte är inte heller en jämförelse mellan olika agenter eller tidliga förändringar. Istället för ett förändringsfokus, är intresset riktat mot strömningar av *samtida* mediala porträtteringar av invandrare, vilket här begränsas till år 2017 och senare. Slutligen medges att analysen delvis är en produkt av min egen förförståelse och subjektiva tolkning och bör därför uppfattas som en förmedling av denna. Forskningsideal om intersubjektivitet består här i transparensen och analysmotivering, snarare än anspråk på objektiv resultatproduktion. Avgränsningar i materialurval behandlas i kapitel 3.

1.3 Tidigare forskning

Tidigare forskning på hur invandrare och invandring gestaltats i media är relativt omfattande. Att redogöra för all denna forskning är därför inte möjligt här men några centrala slutsatser kan dras från området. Både internationell och svensk forskning har noterat att rapporteringen i högre grad karakteriseras av problemformuleringar och negativa nyheter, snarare än positiva beskrivningar och framställningar. (Strömbäck et al. 2017: 23; Boréus 2005: 175) Hultén skriver att det finns ett tydligt kolonialt i hur svensk medierapportering kategoriserar kulturer och etniska grupper "enligt ett schema av överlägsenhet av den ena kulturen" (2009: 29). I en komparativ studie mellan svensk och belgisk nyhetsrapportering om flyktingar, nådde De Cock et al. slutsatsen att gestaltningen är mindre negativ när rapporteringen har ett individfokus på en enskild flyktings situation. Likt resultat i annan forskning konstaterades dock att flyktingar oftast kollektiviseras i termer av grupper. (De Cock et al. 2018: 301, 319-320) Studier visar att invandrare sällan kommer till tals i svensk mediedebatt gällande diskussioner om till exempel rasism, som är av hög relevans för deras situation (Boréus 2005: 165; Hultén 2009: 143). I en svensk kvantitativ innehållsstudie drog Strömbäck

et al. slutsatserna att positiva gestaltningar av invandring är betydligt ovanligare än negativa gestaltningar. Vidare konstaterades att det empiriska stödet för de senare var bristande relativt motsvarande för positiva porträtteringar. (Strömbäck et al. 2017: 37-41, 53)

Återkommande i tidigare forskning är de olika sätten på vilka "de Andra" distanseras från "oss", här förstått som "invandrare" respektive "svenskar", både i mediala och andra samhälleliga rum. (Boréus 2005: 23-24, 147) (Hultén 2009: 143) Begreppet "invandrare" som sådant har fått kritik för att ha en uteslutande funktion. Kritiker menar att det innebär en generalisering som klumpar ihop människor som inte har mer gemensamt med varandra än vad de har med gruppen de distanseras från, dvs. "svenskarna". Vidare lyfts även att det antyder att personen i fråga ständigt håller på att invandra och invandringen aldrig slutförs, vilket indikerar att hen aldrig riktigt kommer att höra till. (Boréus 2005: 148) Ofta hamnar kollektivisering genom kulturella skillnader i centrum i medierapportering, till exempel som ett svarsalternativ på arbetslöshetsskillnaderna mellan kategorierna "svenskar" och "invandrare". Detta nedtonar andra strukturella och sociala skillnader mellan människor, samt förstärker gränsdragningen mellan kategorierna (Boréus 2005: 154) (Hultén 2009: 31) Nyhetsmediernas upprätthållande mellan "oss" och "de Andra" påverkar även självuppfattningen hos människor tillhörande båda kategorierna – vår självbild är delvis en produkt av andras bilder av oss. (Hultén 2009: 143)

Viktigt i sammanhanget är att nyhetsjournalistikens kategorisering och gestaltning inte nödvändigtvis sker på ett medvetet plan (Strömbäck et al. 2017: 18). Inte heller framkommer det alltid genom manifesta former, utan kan ta sig uttryck genom latent artikulering (Kamali 2005: 40) (Boréus 2005: 166). Små skillnader som valet av vilket ord som används för att beteckna en viss företeelse i media kan få konsekvenser för opinionsbildning. I en studie av Simon och Jerit analyserades den mediala debatten om så kallad "partial-birth abortion" som förekom i USA. Forskarna fann att ordval mellan "bebis" eller "foster" i nyhetsrapporteringen fick stor inverkan på graden av motstånd mot abortingreppet. (Simon & Jerit 2007: 265-266) Forskning kring språkliga uttryck i media är därmed intressant eftersom dessa inte existerar i ett vakuum. Distansering från grupper, tillskrivning av grupperns egenskaper och karaktärpositionering begränsas inte till det lingvistiska. Forskning har visat att personer som sorteras in i invandrarkategorin utsätts för diskriminering i flera avseenden, samt att vissa är mer utsatta än andra – människor med utomeuropeisk bakgrund upplever oftare utsatthet än människor med inomeuropeisk bakgrund. Utlandsfödda har i genomsnitt sämre hälsa, lön, boende, psykologiskt välbefinnande, tillgång till politiska resurser och var oftare arbetslösa, relativt infödda svenskar. (Boréus 2005: 189-190) Boréus menar att distansering och gestaltningar av invandrare som annorlunda är en förutsättning för diskriminering. För att en diskriminerande särbehandling ska legitimeras fordras en psykologisk distansering – om någon ska behandlas som annorlunda krävs det att vi tror att hen verkligen är annorlunda (Boréus 2005: 28).

2 Diskursanalys – teori och operationalisering

Diskursanalytiska perspektiv erbjuder både teoretiska och metodologiska verktyg. Därmed kan de betraktas som teori *och* operationalisering. Inledningsvis i kapitlet klargörs den vetenskapsteoretiska kontexten som här anammas. Sedan sammanfattas högerpopulistiska konceptualiseringar av invandrare, som analysresultatet jämföras med i kapitel 4. Därefter redogörs för Laclau och Mouffes diskursteoretiska ramverk, följt av Faircloughs textanalytiska verktyg, vilka utgör grunden för undersökningens operationalisering.

2.1 Vetenskapsteoretisk kontext

De teoretiska och metodologiska utgångspunkterna i undersökningen vilar på en socialkonstruktivistisk grund. Kunskap om världen ses därmed som diskursivt konstruerad genom språkliga kategorier. Objektiv kunskap i bemärkelsen att den enskilde betraktaren kan frigöra sig själv från sin individuella förförståelse och historiska och kulturella kontext i sin konceptualisering av världen, avvisas därför med stark övertygelse. Våra världsuppfattningar är snarare kontingenta - de kunde ha varit annorlunda och förändras över tiden. De kan dock i en given rumslig och tidlig kontext vara relativt låsta och trögföränderliga, men verkligheten är inte naturlig och förutbestämd. Den konstitueras genom språkets begränsande och möjliggörande, som avgör vilka handlingar och yttringar som betraktas som normala eller avskryvbara. Denna premiss gäller inte minst i uppfattningen av identiteter eller kollektiva grupper. Det innebär emellertid inte att den fysiska verkligheten som sådan inte existerar, men den blir endast meningsfull genom språkliga betydelsestrukturer, dvs. diskurser. Därför bör verklighetsuppfattningar, här uppfattningen av subjektet "invandrare", sökas i språket. Sättet på vilket invandrare diskursivt konstrueras i media antas få konkreta konsekvenser där de i olika grad exkluderas eller inkluderas i samhället. (Winther-Jørgensen & Phillips 2000: 11-12, 15, 149; Neumann 2003: 37, 77-76)

2.2 Högerpopulismens etnonationalistiska "Andra"

För att kunna avgöra sättet på vilket en högerpopulistisk diskurs finns närvarande i svensk medial porträttering av "invandrare", krävs att en sådan definieras. Till följd av uppsatsens formatramar kommer högerpopulistisk gestaltning av invandrare att avgränsas med hänvisning till tidigare litteratur på området, snarare än genom egen analys av primärmaterial. Det innebär emellertid en grovt avskuren och förenklad bild av högerpopulistiska perspektiv på invandrare, och ämnet är ett helt forskningsfält i sig. Detta är likväl en redogörelse för de mest centrala koncepten, mot vilka undersökningens material kommer att kontrasteras.

Det finns skillnader i forskningen om högerpopulism men det råder emellertid viss konsensus om att den karakteriseras av några centrala koncept. Högerpopulismen utmärks av etnonationalistiska element där folkgrupper och nationer betraktas som homogena enheter där skillnader inom grupper förnekas. (Wodak 2015: 31, 49-50) Etnonationalismen vidhåller att önskvärda nationella särdrag är avhängigt att olika etniska grupper hålls separerade från varandra, att dessa särdrag är närmast naturgivna och statistiskt oföränderliga, samt att en individs kulturella och etniska bakgrund avgör dennes identitet och karaktärsdrag. (Palm & Rydgren 2018: 7)

I högerpopulistisk etnonationalism finns en uppfattning om det egna folkets linjära utveckling mot överlägsenhet relativt andra folkgrupper (Wodak 2015: 44). "Viet" knyts till ett territoriellt land och står i motsatsförhållande till invandrare, vanligtvis med muslimsk bakgrund. Invandrare konstrueras ofta som inkompetenta, bakåtsträvande, hotfulla och barbariska, och en exkludering av dem från den egna homogena gemenskapen motiveras på dessa grunder. Detta sker inte minst genom att framställa den enhetliga nationen med hjälp av kroppsmetaforer, och utomeuropeiska invandrare konstrueras med metaforer om sjukdomar eller insekter, vilka hotar kroppens hälsosamma tillstånd (Wodak 2015: 49-51, 84). Att använda invandrare som syndabockar för samtliga samhällsproblem och framställa dem som ett problematiskt "Andra" genom frekventa anspelningar på historiska stereotyper är en ledande företeelse i den högerpopulistiska diskursen. Detta osynliggör delar av samhällsproblemens rötter som kan spåras till andra politiska eller ekonomiska faktorer. (Wodak 2016: 25, 216)

2.3 Laclaus & Mouffes diskursteori

En teoretisk grundpelare i den här uppsatsen är diskursteori, ursprungligen formulerad av Laclau och Mouffe. Teorin är ett av de diskursanalytiska perspektiv som mest genomgripande berör konceptualiseringen av identiteter, vilket gör den användbar för den här uppsatsens syfte. Liksom alla världens ting, betraktas identiteter i diskursteorin som konsekvenser av representation – de får sin betydelse genom språkliga artikulationer. Dessa artikulationer omformar, reproducerar eller ifrågasätter konstant olika betydelsestrukturer, dvs. diskurser. (Winther-Jørgensen & Phillips 2000: 35-36; Bergström & Boréus: 2012: 368)

Enligt diskursteorin får identiteter och diskurser sin betydelse genom att dess innehåll, som med diskursteoretiska termer betecknas tecken eller *moment*, är relationellt organiserade. Identiteten "invandrare" får sin mening genom att skilja sig från de som inte har invandrat och innebörden av kategorierna befinner sig i en ömsesidig beroendeställning. För analytikern gäller att kartlägga så kallade *diskursiva kamper* om hur tecknens betydelse ska fixeras. De tecken som är extra känsliga för olika betydelser kallas för *flytande signifikanter* och är ofta föremål för diskursiv kamp. I motsats till detta artikuleras andra tecken endast på ett entydigt sätt. De innehar därmed en *hegemonisk position* i det att de har en enskild förgivettagen betydelse. Vissa moment i diskursen kallas i diskursteorin för *nodalpunkter*, eller *mästersignifikanter* när vi talar om identiteter, och betraktas vara av mer privilegierat slag. Det innebär att andra tecken får sin betydelse genom att de måste förhålla sig till nodalpunkterna. Hur tecken organiseras i förhållande till varandra på det här sättet kallas för *ekvivalenskedjor*. (Winther-Jørgensen & Phillips 2000: 33, 50-51, 54; Bergström & Boréus 2012: 366-367)

Det är dessa ekvivalenskedjor som kommer att stå i fokus i den här undersökningens analys av invandrare. Ekvivalenskedjorna analyseras genom att undersöka artikulationerna i materialet, som tillkännager de olika mästersignifikanterna i diskurserna. En mästersignifikant i en enskild diskurs kan i sammanhanget vara till exempel "osvensk". Sedan undersöks hur materialet tillskriver invandrare egenskaper genom att organisera andra tecken, som till exempel "samhällsbelastning" eller "samhällsresurs", i förhållande till mästersignifikanten. På så vis synliggörs vilka diskurser som genom motstridiga artikulationer kämpar om vilket innehåll som ska fixeras till subjektet invandrare (Winther-Jørgensen & Phillips 2000: 54). Alla de möjliga betydelser som enskilda diskurser utesluter kallas i diskursteorin för det *diskursiva fältet*. Dessa betydelser kan finnas artikulerade i andra diskurser på området och det diskursiva fältet hotar därmed ständigt att rubba entydigheten och specifika betydelsefixeringar. (Winther-Jørgensen & Phillips 2000: 34)

Att identiteter tillskrivs vissa betydelser innebär det att de får vissa givna *subjektspositioner* som de kan inta. Subjektspositioner förknippas med förväntningar om specifika uppförandekoder och handlingar. I diskursteorin är subjektet alltid *överdeterminerat*, eftersom motstridiga diskurser subjektspositionerar på olika oförenliga sätt, vilket är resultat av diskursiva kamper. Vid sidan av subjektsposition är *gruppbildning* ett centralt begrepp i diskursteorins resonemang kring identiteter. Grupper tillskrivs vissa egenskaper vilket både befäster ett ramverk för vilka identitetsmöjligheter och subjektspositioner som är relevanta eller inte för den enskilde medlemmen och påverkar vilka framgångsmöjligheter som finns till hands. Gruppbyggnad kallas i diskursteorin för *myter*, eftersom de innebär en homogenisering av gruppen med objektivt innehåll och därför utesluter andra identifikations- och betydelsemöjligheter. Genom homogenisering undanhåller alla gruppbyggnader även skillnader som finns inom gruppen. Myter, mästersignifikanter/nodalpunkter och flytande signifikanter kallas tillsammans för *knuttecken*. (Winther- Jørgensen & Phillips 2000: 47-52, 57; Bergström & Boréus 2012: 366, 371) Genom att analysera hur knuttecknen struktureras i förhållande till varandra genom ekvivalenskedjorna i porträtteringar av invandrare, kan betydelsekamper och vedertagna sanningar på området utkristalliseras.

2.4 Diskursanalys genom textanalys

Av materialet som ska analyseras, dvs. artiklar i massmedia, följer att textanalys är den metodologiska utgångspunkten. Vilka definitioner som kämpar om att nå en hegemonisk ställning, vedertagna sanningar, och lingvistiska formuleringar som konstruerar subjektet invandrare kommer att belysas. Diskursteorins verktyg och begrepp kommer att kombineras med Faircloughs diskurskritiska och textanalytiska verktyg. Trots skiljelinjer i den kritiska diskursanalysen och diskursteorin gällande ontologiska ställningstaganden, harmoniserar dessa perspektiv i resonemang om hur diskurser konstruerar identiteter och sociala relationer. Fairclough kan i sammanhanget därför betraktas som kompletterande av diskursteoretisk analys. (Winther-Jørgensen & Phillips 2000: 73, 177)

2.4.1 Faircloughs diskurskritiska och lingvistiska verktyg

Faircloughs kritiska diskursanalys ger konkreta textanalytiska verktyg att arbeta med. Vid en analys av en diskurs rekommenderar Fairclough två fokusdimensioner: Den så kallade kommunikativa händelsen och diskursordningen, vilket här kan förstås som tidningsartiklar respektive mediernas diskursordning. Det senare är den sociala institutionen inom vilken den kommunikativa händelsen äger rum. I analysen bör hänsynstagande tas till textens egenskaper, produktions- och konsumtionsprocesser

som är förknippade med denna, och den bredare strukturen eller "sociala praktik" som omger den kommunikativa händelsen. (Winther-Jørgensen & Phillips 2000: 73-74)

Analytiskt skiljer Fairclough på analys av diskursiv praktik och analys av text. Vid textanalys står vokabulär, grammatik, metaforer och sammanhang mellan satser i centrum. (Winther-Jørgensen & Phillips 2000: 75) Här är bland annat analys av transitivitet ett betydelsefullt grammatiskt verktyg som innebär att analytikern genomskådar hur företeelser förbinds mellan subjekt och objekt. Utsagan "många invandrare arbetar inte" döljer att en delorsak till omständigheten som uttrycks kan spåras till diskriminerande strukturer på arbetsmarknaden. Därmed undanhålls viktiga agenter, dvs. arbetsgivare, i artikulationen. Vidare kan graden av modalitet analyseras, vilket innebär att klarlägga huruvida talarens grad av affinitet, dvs. instämmande, i ett påstående medräknas. Utsagorna "invandrare vill inte jobba" och "jag tror att invandrare inte vill jobba", är olika modaliteter där utsändaren förbinds på olika sätt med ifrågavarande uttalanden. Valet av modalitet påverkar huruvida textens mottagare betraktar utsagan som objektiv fakta eller utsändarens subjektiva uppfattning och kan även vittna om utsändarens övertygelse i det som uttrycks. Medier använder sig ofta av kategoriska modaliteter och uttrycker ofta tolkningar som om de vore naturgivna fakta, vilket både reflekterar och gagnar deras auktoritet i betydelsegivning. (Winther-Jørgensen & Phillips 2000: 87-88)

När analysen av diskursiv praktik äger rum är det snarare fokus på hur textförfattare bygger på redan existerade diskurser i sin textproduktion genom så kallad interdiskursivitet eller intertextualitet. (Winther-Jørgensen & Phillips 2000: 75) Interdiskursivitet kan förstås som artikulering av olika diskurser inom en och samma, men också mellan olika, diskursordningar. I den här undersökningen kommer interdiskursiviteten mellan den högerpopulistiska/etnonationalistiska diskursordningen och den mediala diskursordningen att analyseras. Här ses diskursiva praktiker antingen som *kreativa* eller *konventionella*, beroende på om artikulationerna i tidningsartiklarna som undersöks rubbar entydigheten i den mediala diskursordningen eller reproducerar den dominerande förståelsen och härskande ordningen. (Winther-Jørgensen & Phillips 2000: 77, 86; Bergström & Boréus 2012: 376-377)

3 Material

I alla diskursanalyser är materialurvalet ett fundamentalt moment som blir avgörande för resultatet. Avgränsningen av diskurser och material är emellertid ingen självklarhet, varför en beskrivning och motivering av dessa är av största vikt. I det här kapitlet behandlas avgränsning av diskurser och material.

3.1 Att avgränsa diskurser

Att avgränsa diskurser medför viss metodologisk och teoretisk problematik. Diskursens gränser är svårdragna, och intertextualiteten mellan artikulationer och diskursiva praktiker skulle i det närmaste kunna betraktas vara oändlig. Material och diskurser går ofta att lösa upp i en myriad av icke-sammanhängande mindre diskurser. Avgränsningen blir avhängig vilken abstraktionsnivå som anammas – inom en "militär diskurs" urskilde till exempel Fairclough en "diskurs om militärt angrepp" som sedan fördelas i en "officiell diskurs om militärt angrepp" och en "fiktionsdiskurs om militärt angrepp". (Winther-Jørgensen & Phillips 2000: 136-137) I materialet som analyserats i den här undersökningen har två huvuddiskurser urskilts, vilket illustreras i kapitel 4. Michel Foucaults diskursiva ramverk, som Laclau och Mouffes diskursteori är nära besläktat med, menar att diskurser rör sig och (om)formas över breda fält i olika rumsliga och tidliga dimensioner. (Börjesson 2003: 184-185) Foucault uppgav därför att analytikern bör läsa och studera alla sammanhang där diskurserna uttrycks, vilket inom ramen för den här uppsatsen inte är möjligt. Neumann lyfter att diskursernas omfattning alltid överträffar materialurvalet och att man därmed "*vid en viss tidpunkt och med gott samvete kunna säga att man har läst tillräckligt trots att man inte har läst allt*" (2003: 51, författarens kursivering) Winther-Jørgensen och Phillips föreslår att diskurser avgränsas taktiskt i förhållande till syftet med undersökningen, (Winther-Jørgensen & Phillips 2000: 137), vilket den här uppsatsen ämnar göra. Det är oavsett materialomfång viktigt att analytikern når "teoretisk mättnad" för att kunna identifiera diskursiva kamper och hegemonier, dvs. att materialet inte är för snävt och därmed kan reduceras till enskilda individuella uttryck. Oavsett diskursavgränsning krävs att materialurvalet motiveras, vilket nedanstående avsnitt ägnas åt. (Neumann 2003: 52)

3.2 Materialurval

Identitetskonstruktioner förekommer på andra plattformar än traditionell media, som till exempel i sociala medier och politiska institutioner, vilka också hade varit intressanta analysföremål. Traditionell media har dock som anmärkt i inledningskapitlet en framträdande roll som informationskälla och inverkar avsevärt på människors verklighetsuppfattningar. I den här undersökningen kommer artiklar från Aftonbladets (obunden socialdemokratisk), Expressens (liberal), Dagens Nyheters (oberoende liberal) och Svenska Dagbladets (obunden moderat) att analyseras. Skälet till valet av dessa tidningar är dels att de har olika politiska tendenser, dels att de är de största nationella tidningarna. Det är vidare även ett klassiskt urval i medieforskning, vilket innebär att undersökningen kan bidra till en kumulativ forskningsprocess och jämförelsemöjligheter.

För att materialet inte ska bli överväldigande stort i volymmässiga termer, kommer det att avgränsas till artiklar hämtade från ledarsidor. Detta motiveras genom att de är särskilt tongivande artikeltyper. De är bland de mest genomarbetade texterna och hamnar oftast på andra sidan i pappersupplagorna. Deras inflytelserika karaktär kan således tänkas påverka den diskursiva medieordningen, tankestrukturer på redaktionerna och textkonsumentens världsbild. Av främst dessa skäl är de analysfokus i den här undersökningen. Begreppet ledare i mediala sammanhang är något förenklat en artikel i vilken tidningens politiska ställningstagande uttrycks. Artiklarna är fria gällande val av ämne men har ofta ett fokus på ämnen som är aktuella på den politiska dagordningen. (Nord 2001: 53-54)

Materialsamlingen har dels skett genom databasen retriever mediearkivet, dels genom sökning på tidningarnas hemsida. Sökorden har varit "ledar*" och "invandr*", vilket inkluderar alla potentiella ändelser i orden. Det innebär dock att artiklar som gestaltar invandrare utan ord innehållande "invandr" har uteblivit i sökningarna. Efter en första överskådande genomläsning av sökresultatet, valdes totalt 34 ledarartiklar som har analyserats mer ingående. Dessa valdes till följd av att de var artiklar som i mer eller mindre explicita former porträtterar invandrare. Materialet är hämtat från nedslag i ledarsidorna under mars månad åren 2017, 2018, och 2019. Det bör här påminnas om att det främst är de olika diskursiva kamperna, dvs. olika stridande gestaltningar av invandrare, samt de hegemoniska porträtteringarna, som kommer att stå i centrum som sådana. Huvudsyftet är inte blottläggande av någon förändring i diskurserna över de valda åren. Skälet bakom nedslagen är att de minskar risken för att de diskursiva uttrycken är produkter av plötsliga omvälvande företeelser. Mars månad 2017, 2018 och 2019 väljs för att det infaller efter "flyktingkrisen" och innan terrordådet på Drottninggatan, efter terrordådet och innan valet, samt efter valet, i respektive ordning. Därmed är förhoppningen att eventuella bestående uttryck kan vittna om mer generella tankestrukturer som inte bara är resultat av "stundens hetta". Det tåls emellertid att

påminna om att ambitionen är *beskrivande* och inte förklarande till varför vissa uttryck återfinns i materialet, samt att generaliserbarhet till material utanför det som undersöks inte är ett överordnat mål. Analysen säger dock något om de diskurser som florerar i den mediala diskursordningen och samhället som stort, eftersom dessa har ett dialektiskt samband i diskursiv (re)produktion.

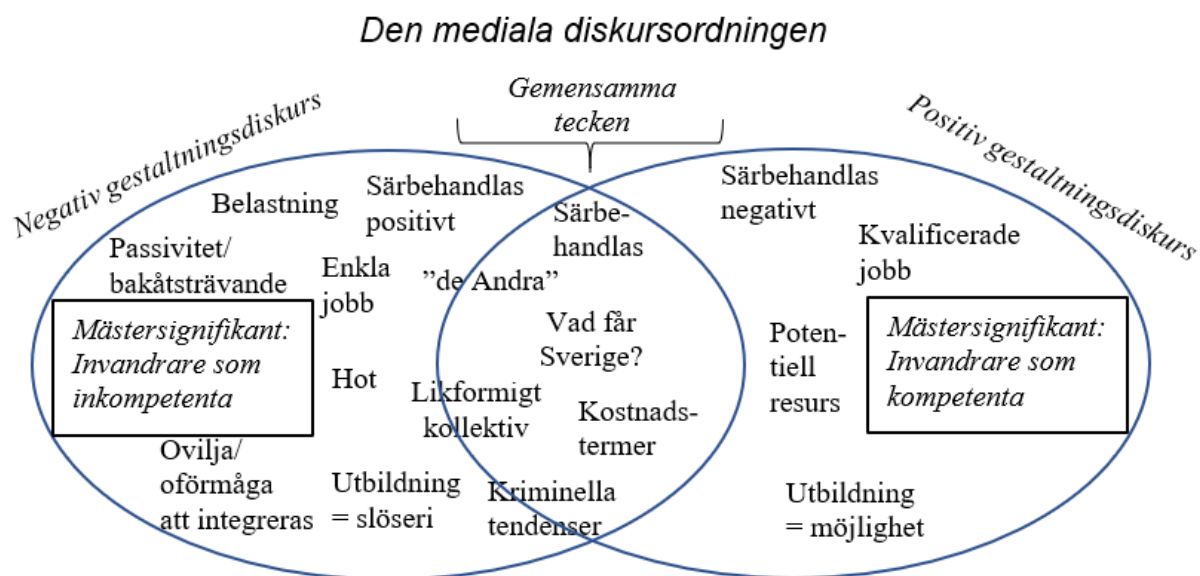
4 Analys

I det här kapitlet kommer en analyspresentation att skildras. Två motstridiga huvuddiskurser har urskilts ur materialet, som både delar gemensamma tecken och strider om vilka tecken som utmärker subjektet invandrare. Inledningsvis kommer de identifierade knuttecknen som ger innehåll åt de olika gestaltningsdiskurserna av invandrare att presenteras. Därefter kommer de diskursiva kamperna, hegemoniska uttrycken och interdiskursiviteten mellan materialet och högerpopulism att behandlas mer ingående. Detta inträffar i det slutgiltiga skedet av kapitlet genom en analyspresentation av 24 artikelutdrag som hämtats från 20 av de 34 artiklarna i materialet.

4.1 Knuttecken i den mediala diskursordningen

I detta avsnitt ämnar jag presentera de knuttecken som framkommit i materialanalysen. Tecknet "invandrare" verkar i den mediala diskursordningen vara en flytande signifikant som sådant, som är extra utsatt för olika subjekspositioneringar och språkliga konstruktioner vilka kämpar om att nå en hegemonisk ställning. I likhet med diskursteorins grundantagande om subjektet, illustrerar dessa diskursiva kamper att subjektet invandrare är *överdeterminerat*, dvs. ständigt utsatt för motstridiga diskursiva porträtteringar. Vidare kan det liksom i tidigare forskning även noteras att de negativa gestaltningarna har vunnit betydligt större genomslag i den mediala diskursordningen än de positiva sådana. Trots att de motstridiga diskurserna strider om betydelsegivning, artikulerar de vissa gemensamma tecken, som därmed kan betraktas som förgivettagna föreställningar om subjektet invandrare i den mediala diskursordningen. Andra tecken är mer motstridiga, vilket resulterar striden om vilket innehåll subjektet ska tillskrivas. Nedanstående figur ämnar illustrera de två diskurserna som identifierats.

Figur 4.1



Det bör här nämnas att de två diskurserna i analysen har avgränsats strategiskt, beroende på om artikuleringarna som kännetecknar dem gestaltar invandrare med "positiva" eller "negativa" tecken. Tecknen inom de två identifierade diskurserna skulle kunna betraktas som egna diskurser om invandrare – som nämndes under inledningskapitlet kan ofta materialet lösas upp i en myriad av diskurser. Till följd av att den negativa gestaltningsdiskursen var betydligt mer omfattande i materialet, har dess innehåll även artikulerats i högre grad, varför fler moment identifierats inom denna. Artikulationer av dessa tecken kan därför betraktas som mer konventionella i det att de reproducerar den rådande ordningen. De tecken som står i motsatsförhållande till varandra i de två diskurserna, som potentiell resurs kontra belastning, är föremål för diskursiv kamp, medan de tecken som istället artikuleras gemensamt är förgivettagna gestaltningar. Mästersignifikanterna i vardera diskurser är de främsta nodalpunkter kring vilka resterande tecken kretsar och får sin betydelse, även om alla tecken i olika grad relaterar till varandra.

Den ena identifierade diskursen kretsar kring invandrare förstått som inkompetenta. Till exempel legitimeras skapandet av enkla jobb och motstånd mot fortsatt invandring med denna uppfattning. Till följd av bakåtsträvighet, passivitet och inkompetens bedöms de vidare vara en belastning för samhället som inte kan integreras. Att spendera resurser på utbildning betraktas som ett slöseri med offentliga finanser. Vidare artikuleras invandrare som ett hot mot rådande samhällsordning. Detta legitimerar önskemål om auktoritära kontrollmedel från den offentliga sektorns håll, som snarare anses positivt särbehandla invandrare.

I motsats till porträtteringen av invandrare som inkompetenta, finns i begränsad utsträckning artikuleringar som vittnar om en diskurs som står i motsatsförhållande till denna. Här bedöms invandrare missgynnas av samhällsstrukturer, som betecknas

vara orsaken till olika grader av utbildningsnivå och sysselsättning. Uppmaningar om att ta vara på invandrares kompetens, arbets- och utbildningserfarenheter från utlandet, är förekommande. Därmed betraktas de som en potentiell resurs, som kan fylla luckor i efterfrågan på den svenska arbetsmarknaden. När invandrare gestaltas i samband med utbildning, finns artikulationer om att undervisning, givet att skolväsendet lyckas anpassa sina strategier, kan vara en nyckel för integration. Den positiva gestaltningsdiskursen artikuleras i betydligt lägre grad än den negativa sådana, varför dess artikulationer i högre grad är att betrakta som kreativa i den dominerande förståelsen inom den mediala diskursordningen.

De gemensamma tecknen är betydelsegivning som artikuleras i båda diskurserna och kan betraktas som förgivettagna föreställningar. Ett återkommande sådant är att porträttera invandrare som skilda från svenskar, som främlingar i en svensk kontext. Liksom noterat i tidigare forskning framstår de även i det här materialurvalet som en väsensskild grupp, "de Andra" med stort A. Att detta tecken, liksom "likformigt kollektiv" och "kriminella tendenser", skär genom linjen som särskiljer tecknen i den negativa gestaltningsdiskursen från gemensamma tecken i figur 4.1 är ämnat att belysa att dessa artikulationer är mer förekommande i negativa gestaltningar. Oavsett hur invandrare struktureras genom ekvivalenskedjorna i båda diskurserna, försätts de dock nästan alltid i motsatsförhållande till svenskar. Gemensamma tecken kan sägas vara konventionella nodalpunkter i den mediala diskursordningen som sådan, då deras betydelse sällan utmanas.

Gruppbildning är vanligt förekommande i materialet. Invandrare beskrivs som en homogen grupp, med enhetliga objektiva behov och egenskaper. Därmed kan ett gemensamt tecken sägas vara likformigt kollektiv. Liksom artikulationer som "de Andra", är detta med diskursteoretiska termer en mytbildning – det reducerar skillnaderna mellan invandrare och likheter mellan kategorierna invandrare och svenskar. Gemensamt för diskurserna är även att förknippa invandrare med kriminalitet. I de negativa gestaltningarna rör det sig om att betrakta invandrare med inneboende kriminella tendenser i generella termer, medan det i de båda diskurser görs sammankopplingar mellan invandrare och hedersvåld. Gemensamt för diskurserna är att artikulera invandrare i ett sammanhang som rör offentliga finanser och huruvida Sverige, underförstått svenskar, kan dra nytta av "de Andras" närvaro eller inte.

4.2 Diskursiva kamper

I detta avsnitt kommer betydelsekamperna i den diskursiva medieordningen att presenteras. Dessa uppenbarar sig genom att de motstridiga innehållstecknen i de

båda gestaltningsdiskurserna som finns illustrerade i figur 4.1 försöker nå position som vedertagna sanningar.

4.2.1 Samhällets offer kontra samhällets vinnare

En diskursiv kamp i materialet som framkommer är den mellan huruvida invandrare porträtteras som favoriserade av samhällsstrukturer eller som missgynnade av dessa. De flesta artikuleringar som analyserats vittnar dock om att uppfattningen att invandrare gynnas är mer omfattande. Följande exempel illustrerar hur invandrare betraktas som att de inte behöver anstränga sig.

Exempel 1:

Att ställa lägre krav på företrädare bara för att de har invandrabakgrund är identitetspolitik av värsta sort ... Det är lätt att hålla med om vad Nalin Pekgul skrev för några år sedan i Fokus: "Den spärr som normalt hindrar partierna att ställa inkompetenta eller moraliskt tvivelaktiga personer på valbar plats på listan, verkar inte fungera när det gäller människor med invandrabakgrund" ... Någon jävla ordning får det vara i ett parti. (Expressen 2018-03-05)

Exempel 2:

Förväntningarna måste sällas högt även på de barn som nyss kommit hit." (Dagens Nyheter 2018-03-22)

Exempel 3:

Nu har regeringen alltså en "alla ska med"-målsättning för gymnasiet... För utomeuropéer som kommer till Sverige när de är 13 år eller äldre, är det tufft: vara en tredjedel har en gymnasieexamen vid 24 års ålder... När lagstiftarna vrider upp utbildningsambitioner, utan att förvissa sig om att de är genomförbara, finns det alltid en risk att studenter tillåts rinna igenom sin utbildning och får betyg som de inte förtjänar. (Expressen 2018-03-07)

I exempel 1 konstrueras möjligheten till politisk karriär som orättvis, där invandrare har en förmån i det att kraven som ställs på dem är lägre. Exempel 2 och 3 vittnar om liknande diskurser, där uppfattningen är att ungdomar med invandrabakgrund kan erhålla högre betyg till följd av att de är invandrare. Metaforen "rinna igenom" leder tankarna till en okontrollerad ström som inte möter några hinder på dess väg genom skolgången.

Exempel 4

... skolorna får [inte] tag på lärare och materiel som språkstöd för elever med annat modersmål än svenska ... de [klarar] inte att anpassa undervisningen för barn som aldrig gått i skola förut. (Expressen 2017)

Exempel 5

Men det svenska klassamhället har inte försvunnit, det har bara ändrat karaktär. "Mitt förnamn är Ronny, mina kusiner heter Benny, Stig-Arne, Reine och Dag. Vi är alla födda på trettioalet, filmens och masskulturens genombrott." Så inleder Ronny Ambjörnsson sin självbiografi "Mitt förnamn är Ronny" (Atlas förlag, 1996), en skildring av hans väg från Göteborgs arbetarkvarter till professorsstolen i idéhistoria vid Umeå universitet ... I dag skulle kanske en motsvarande skildring börja: "Mitt förnamn är Shirin, mina kusiner heter Azadeh, Muhammad och Leila" ... skolan [har] dragits isär och samhället många gånger gett upp. (Lindberg 2017)

I Exempel 4 och 5 framkommer artikulationer som i motsats till Exempler 2 och 3 konstrueras samhällsstrukturer som att de missgynnar invandrare. Den offentliga sektorn och skolväsendet artikuleras som anpassningsskyldig aktör som kan prestera bättre. Även om artikulationer i Exempler 1-5 kan tolkas som gestaltande av hur samhället opererar, är det viktigt i den diskursiva kontexten i vilken invandrare gestaltas. När den offentliga sektorn uppfattas som särbehandlande av invandrare förstärker det porträtteringen av invandrare som kompetenta eller inkompetenta.

4.2.2 Utbildning – resurs eller slöseri

Skola och utbildning verkar tillsammans med jobb vara de mest återkommande ämnena i artiklarna som gestaltar invandrare. Det mest utmärkande draget är föreställningen om att utbildning inte är en lösning på segregation eller arbetslöshet. När det skrivs om fallerande skolresultat, lyfts ofta invandrades inkompetens som en orsak till utvecklingen, vilket Exempel 6 och 7 illustrerar. Den andra sidan av den diskursiva kampen illustreras bäst genom exempel 4 och 5 i föregående avsnitt, då dessa betraktar utbildning som ett eftersträvansvärt integrationsmedel.

Exempel 6

Arbetslösheten bland invandrare är ohållbart hög och alla är inte frustande plugghästar ... I januari fanns det drygt 70 000 deltagare i etableringsuppdraget. Den största enskilda gruppen – runt 23 000 personer – har gått i skola mindre än nio år. I den kategorin klarar knappt en av tio sin SFI-utbildning ... Det måste ligga på varje persons

ansvar att göra sig så anställningsbar som det bara är möjligt
(Expressen 2018-03-20)

Genom metaforen "frustande plugghästar", framstår orsaken till att invandrare inte klarar SFI-utbildningen eller är arbetslösa vara att de har en inneboende otillräcklig intellektuell kapacitet. Detta gömmer eventuella anledningar beträffande till exempel skolans undervisningsstrategi. På ett ställe i artikeln lyfts dock att en anledning kan vara brist på speciallärare, vilket står i motsats till diskursen om invandrare som inkompetenta och därmed illustrerar betydelsekampen. Artikeln avslutas emellertid med sista meningen i exemplet, vilket lägger tonvikt på att det måste vara (invandrade) elevers eget ansvar och att strukturella omständigheter inte är att betrakta som främsta orsaker bakom SFI-resultaten.

Exempel 7

Exakt vad stödet ska bestå i kan regeringen inte bestämma, förstås: behoven skiftar mellan elever och det finns inget Yes mirakelmedel.
(Expressen 2018-03-07)

Exempel 7 är hämtat från samma artikel som Exempel 3, som i sin helhet handlar om att invandrare med utomeuropeisk bakgrund har svårigheter att nå en gymnasieexamen. Det noteras att regeringen proklamerat att alla elever ska få stöd i sin utbildning. Skribenten svarar med att de skiftande behoven hos elever är svåra att möta. Underförstått är det invandrade ungdomars behov som är svårhanterliga. Metaforen "yes mirakelmedel" är problematisk i textomgivningen, då den antyder att den inkompetens som skolan här har att göra med kräver ett otillgängligt magiskt rengöringsmedel – vilket riskerar positionera utomeuropeiska ungdomar som resursbelastande orenlig smuts.

4.2.3 Enkla jobb kontra kvalificerade jobb

Lösningen "enkla jobb" är betydligt mer förekommande än utbildningsuppmuntran, och illustreras genom följande exempel.

Exempel 8

... hela alliansen är enig om [inträdesjobb] ... för – bland annat – nyanlända, ... De ger mycket riktigt lägre ingångslön, men det ska jämföras med att inte få något jobb alls. (Helmerson 2018)

Exempel 9

Rubrik: Hellre enkla jobb med låga löner än inga alls (Gudmundson 2018)

Exempel 10

Allt längre utbildning har blivit svaret på integration, arbetslöshet och konkurrenskraft. Problemet är att verkligheten inte riktigt följer med ... För de flesta är det naturligt att gå från grundskolan via gymnasiet ut i arbetslivet, men ... för skoltrötta och nyanlända borde det finnas fler vägar. (Wetterberg 2017)

I exemplen konstrueras en falsk rävsax där de enda alternativen för gruppen invandrare är enkla jobb eller utanförskap. Graden av modalitet är av lägsta typ, vilket får dikotomin att framstå som en naturlag. Meningsbyggnaderna gömmer potentiella alternativ som utbildning – invandrare framstår endast vara lämpade för icke-kvalificerade och lågavlönade arbeten. Att skribenter inte förbinder sig själva med uttalanden är utmärkande för samtliga artiklar som har analyserats. "De flesta" i Exempel 10 är utsagt "svenskar", en grupp som konstrueras i motsats till de mindre förståndiga "Andra" - invandrarna och skoltrötta. Samtidigt kan artikulationerna tolkas som att invandrare skulle *kunna* vara en resurs, om samhället skapade förutsättningar för efterfrågan på enkla jobb, vilket artiklarna betraktar som eftertraktansvärt. Dock kvarstår porträtteringen av invandrare som inkompetenta. Artikulationer av de här slagen är betydligt mer framträdande än de som betraktar invandrare som en potentiell resurs för mer kvalificerade arbetsuppgifter än vad som traditionellt kännetecknar "enkla jobb", men sådana artikulationer finns också i urvalet.

Exempel 11

De senaste årens stora invandring innebär också att det finns stora möjligheter att rekrytera erfaren förlossningspersonal. Det kräver dock förbättrad validering och komplettering av utländska examina och särskilt anpassad SFI. (Molander 2017)

Exempel 12

30 % av alla amerikanska Nobelpristagare är invandrare, 90 av USAs största företag ... har grundats av invandrare ... Öppenhet är USAs verkliga styrka ... Tänkvärt också i Sverige. (Larsson 2017)

I Exempel 11 konstrueras invandrare som en potentiell lösning på problem i den svenska förlossningsvården. Deras tidigare kunskaper gestaltas som nödvändiga i den svenska kontexten och en kompetens som strukturerna och politikerna missar. Det bör dock nämnas att dessa artiklar är de enda i urvalet med en explicit konstruktion av invandrare som resurs för det svenska samhället, varför de kan betraktas vara av kreativ typ i den härskande mediala diskursordningen.

4.3 Hegemoniska uppfattningar

De hegemoniska uppfattningarna och konstruktionerna av invandrare är de tecken som betecknas "gemensamma tecken" i figur 4.1. Här positioneras invandrare på likvärdigt sätt i båda diskurser, då inga artikuleringar på radikalt vis utmanar den hierarkiska uppfattningen.

4.3.1 "de Andra"

I artikulationer och resonemang ovan konstrueras invandrare som "de Andra" – främlingar med väsensskilda egenskaper relativt svenskar. Det är emellertid en nodalpunkt i de diskursiva ekvivalenskedjorna av sådan förekomst att det här förtjänar ytterligare utrymme. Konceptualiseringen av invandrare som "de Andra" är ett gemensamt grundantagande i materialet, även i artiklarna som karakteriseras av positiva gestaltningar. I artikeln som Exempel 5 är hämtat från, finns dock en artikulation som strider mot föreställningen om invandrare som "de Andra":

Exempel 13

Namnen och människorna är nya men strukturerna finns kvar och vårt samhälle verkar bli allt sämre på att ge klassresenärerna hjälp på traven. Dagens alla "Ronny" i Göteborgs mindre välbeställda kvarter riskerar att bli kvar ... (Lindberg 2017)

Genom formuleringen "dagens alla Ronny", förbinds invandrare med svenskar och reducerar bilden av invandrare som "de Andra". Samtidigt kan beskrivningen av invandrare som "nya" människor noteras, trots att invandrare länge varit en del av det svenska samhället. Att positionera invandrare som "nya" ligger nära en främlingsartikulation som inte är fullt ut inkluderande, och vittnar om föreställningen "de Andra" som ett hegemoniskt uttryck. På ett annat ställe i materialet finns en kreativ artikulation som också utmanar föreställningen av invandrare som "de Andra":

Exempel 14

Forskningen visar att våra biologiska släktskap i regel skär över etniska, språkliga och geografiska gränser. Vi är mer uppblandande än vad vi tror. Förutom att vi kan hitta släktingar vi inte visste att vi hade, kastar den nya forskningen ljus över människans tidiga historia på ett sätt som aldrig tidigare har varit möjligt. (Arpi 2017)

Artikelns helhetsbudskap är att svenskar inte kan betraktas som en homogen enhet i flera avseenden och klingar därmed kreativt i sammanhanget. Dock bör förståelsen om *uppblandning* noterats, då det riskerar att signalera att "viet" fanns *innan*

uppblandningen och är ett objektiva faktum. Alternativa synsätt är att betrakta heterogenitet som det naturliga tillståndet, där uppblandning inte finns. Konceptualisering av världen som en blandning av olika typer av människor vittnar om en diskurs där invandrare ändå inte är riktigt jämbördiga svenskar.

4.3.2 Likformigt kollektiv

I princip alla artiklar som analyserats gruppbygger invandrare genom myrtartikulationer om ett kollektiv med entydiga egenskaper. I en artikel framkommer dock explicita uppmaningar att inte kollektivisera invandrare. Samtidigt verkar skribenten omedvetet gruppbygger invandrare vilket vittnar om att uppfattningen av invandrare som en homogen enhet innehar en hegemonisk position.

Exempel 15

Man ska inte dra alla över en kam, såvida de inte tillhör någon minoritetsgrupp långt bortifrån ... [Identitetspolitiken] är ett elände som reducerar den enskilda människan till summan av alla fördomar som omgivningen kan komma på. (Åberg 2019)

Här framhålls en tydlig kritik mot en kollektivisering av invandrare på bas av fördomsfulla stereotyper. Därmed tyder artikulationerna på en diskurs som motsätter sig gruppbygger. Samtidigt kombineras dock dessa med löpande gruppbyggerartikulationer av subjektet invandrare;

Det identitetspolitiska återkommer cykliskt och vi som var riktigt unga på Martin Luther Kings och Svarta pantrarnas tid känner igen många drag och argument. Separatism eller integration: soulsångaren James Brown vacklade mellan "Say it loud, I'm black and I'm proud" och "Don't be a dropout, stay in school" ... Det välplanerade började ersättas av det förvirrade: invandrare förväntades bli svenskar samtidigt som de inte alls behövde bli det ... (ibid.)

Att hysa "separatistisk stolthet" ställs implicit upp som oförenligt med integration eller att stanna i skolan. Låten som skribenten hänvisar till, "Say it out Loud: I'm black and I'm proud", handlar om stolthet över kampen för lika människovärde och rättigheter i ett samhälle där mörkhyade har förtryckts i århundranden. Därmed konstrueras en dikotomi där detta i kontexten står i motsatsförhållande till det "normala" västerländska, som sammankopplas med att utbilda sig. Vidare förknippas "välplanerat" med att "bli svensk", och "förvirrat" med att "inte behöva bli det". Att i sammanhanget resonera i termer av "antingen eller", istället för "både och", innebär en gruppbyggergestaltning där invandrare ses som väsensskilda från svenskar – för att "bli" det senare måste de övertaga tidigare kultur. Skribenten efterfrågar med denna artikulation högre

samhälleliga åtgärder och krav på att invandrare ska integreras, som i textsammanhanget snarare verkar innebära assimileras. Även om intentionen eventuellt är att motverka kollektivisering baserade på stereotypisering, riskerar författaren att reproducera ett språkbruk som lägger grunden för just gruppbildningsprocesser.

4.3.3 Kostnads- och resurstermer

”Vad får Sverige?” Det är den underliggande frågan i samtliga artikelexempel som porträtterar invandrare som resurs eller belastning. Alternativa synsätt hade varit att lyfta nivån, gemenskapsbanden och solidariteten till det internationella i en globaliserad värld, och ställa frågan ”hur kan Sverige bidra?”. Att resonera i termer kring huruvida Sverige tjänar på invandrades närvaro är vanligt i negativa gestaltningar, där de betraktas som en belastning för offentliga finanser. Men även i porträtteringar om invandrare som potentiella resurser grundar sig den positiva framtoningen i en uppfattning av att invandrare kan bidra ekonomiskt. Exempel 11 och 12 illustrerar detta. Där sådan förståelse saknas, är positiva artikuleringar sällan förekommande. Uppfattningen av Sverige som humanitär stormakt lyser med sin frånvaro i den mediala diskursordningen, där blicken verkar vara fäst på hur Sverige kan profitera, snarare än en känsla av empatisk humanitär skyldighet.

4.3.4 Kriminella tendenser

Kriminella tendenser, främst hedersvåldsamma egenskaper, framstår i materialet som en förgivettagen egenskap hos invandrare. Även i mer kritiska röster framkommer ett underliggande antagande om att hedersvåld är ett fenomen nära besläktat med invandrare:

Exempel 16

”Nyamko Sabuni gjorde sig ... känd för att ofta tala om hedersvåld och hårdare tag mot invandrare ... [Förespråkare av Sabuni] tänker nog att hon ska kunna locka över de borgerliga väljare som strömmat till KD på sistone ... Vilsna liberala moderater och fromma kristdemokrater famlar efter mindre auktoritära borgerliga alternativ ... Nyamko Sabuni och en högergir inte lösningen för Liberalerna” (Sima 2019)

Trots att författaren kritiserar vad hon menar vara auktoritära drag hos Sabuni, vilket verkar syfta på politikerns nämnda ställningstagande mot invandrare, är det utmärkande att hedersvåld och invandrare även här kopplas ihop genom att de okritiskt förekommer i en och samma mening. Det kan naturligtvis tänkas att författaren inte

medvetet gör sammankopplingen men signalen om att invandrare och hedersvåld är ett naturligt tvillingpar verkar förbli i tankestrukturen.

Exempel 17

De moderatväljare som numera föredrar SD ... måste gilla läget med gräsrötterna, näthatet, det provinsiella och reaktionära. Annars finns det faktiskt andra partier att rösta på för den som är orolig för kriminalitet och okontrollerad asylinvandring. (Dahlberg 2017-03-25)

Återigen sammankopplas invandring med kriminalitet. Trots att fenomenen, liksom i Exempel 16, kan betraktas som två separata företeelser genom att de separeras med "och", faller valet på att inkludera dem i samma mening som om det är en självklarhet att dessa är del av ämnesområde. Det är en myt i diskursteoretiska termer som gömmer alternativa sammankopplingar som kriminalitet och kön eller kriminalitet och socioekonomisk status.

Exempel 18

"Ingen torde till fullo kunna värja sig mot den kulturella impregneringen som följer av att slå ned sina bopålar på en ny plats ... Det gäller norrbottningar i Stockholm såväl som utlandssvenskar. Och det gäller somaliska män i Sverige som drar en barnvagn, nostalgiskt längtar efter det gamla hemlandet utan att inse att de blivit alltför "svenska" för att passa in igen. Vi infödda ser inte heller förändringen. Vi ser blott det "somaliska" och hur det försvårar integrationen.

Att avfärda åsikter om kulturella särdrag, vare sig det handlar om manligt barnvagnsdragande eller en positiv syn på barnaga, som ett utslag av rasism är både fel och dumt ... Rasism, i betydelsen att vissa grupper är genetiskt underlägsna, brottsbenägna eller korkade, är däremot en väg som leder rakt mot avgrunden." (Kjöller 2018)

I andra stycket i texten, som liksom i exemplet även i artikeln placeras direkt efter stycket över, är det underförstått att tendenser till den kriminella handlingen att slå sitt barn är ett typiskt kulturellt drag hos invandrare med utomeuropeiskt, här mer specifikt somaliskt ursprung. Att som man dra en barnvagn konstrueras som en eftersträvansvärd representation för "svensk" jämlikhet som står i motsatsförhållande till det "somaliska". Ironiskt nog förekommer även kritik mot att betrakta grupper som brottsbenägna, vilket skribenten själv verkar göra.

Dessutom betraktas det som en omöjlighet att invandrare, "de Andra", kan bli en av "oss", och därmed likvärdiga svenskar. Uttrycket "slå ner sina bopålar", istället för till exempel "flytta till", klingar negativt och signalerar något som ligger nära en uppfattning av invandrare som "bosättare" eller "kolonisationer" som drivs av kulturell expansion. I kombination med att invandrare gestaltas som alltid hemlängtande, porträtterar detta

invandrare som ovilliga att integreras. Den här typen av representation är väldigt återkommande i texterna och leder oss vidare på interdiskursiviteten mellan artiklarna och högerpopulistisk etnonationalism.

4.4 Interdiskursivitet mellan ledarsidor och högerpopulism

I föregående del av analysen har redan flera porträtteringar lyfts där interdiskursiviteten mellan den högerpopulistiska diskursordningen och den mediala diskursordningen kan noteras. Här är inte minst konceptualiseringen av invandrare som "de Andra" central. Ovanstående avsnitt har klargjort att ledarsidorna, liksom etnonationalistisk högerpopulism, även har en tendens att gruppbygga både svenskar och invandrare med ett objektiva innehåll, där de senare ses som bakåtsträvande relativt de förra. Detta illustreras på flera ställen men i synnerhet Exempel 18 kan betraktas som åskådliggörande av dessa konstruktioner. Det finns emellertid ytterligare interdiskursivitet mellan högerpopulism och den negativa gestaltningsdiskursen i sättet på vilket subjektet invandrare tillskrivs innehåll. Detta beträffar främst tecknen "passivitet" och "ovilja eller oförmåga att integreras", samt invandrare porträtterade som ett "hot". Även om tidigare analys har tangerat dessa porträtteringar, är de omfattande i den negativa gestaltningsdiskursen och förtjänar därmed ytterligare redogörelse.

4.4.1 Passivitet och ovilja eller oförmåga att integreras

Etnonationalismen vidhåller att kulturell och etnisk härkomst är avgörande för en person och grupps beteende och identitet, som betraktas närmast oföränderliga. Porträtteringar av invandrare som ovilliga eller oförmögna att integreras harmoniserar därför med dessa tankegångar. Artikulationer av sådant slag är omfattande i den negativa gestaltningsdiskursen. Den "passiva", bakåtsträvande invandraren ställs i motsatsförhållande till den "ambitiöse" svensken.

Exempel 19

...medan svenska företagare tjänar bättre än landsmän med anställning, tjänar utrikes födda företagare inte mer än genomsnittliga knegare ... Ett alternativ för den som inte får anställning är att starta eget. De flesta drivs förstas för att uppfylla drömmar eller ta vara på möjligheter - men för många handlar det om levebröd. Särskilt bland invandrare är detta nödvändighetsmotiverade företagande utbrett." (Gudmundson 2018)

Exempel 20

... de tvångsskickar sina barn på ofrivilliga uppfostringsresor i utlandet, till exempel till Somalia! Det ... sker ... här i Sverige. (Rayman 2018)

Exempel 19 är hämtat från samma artikel som Exempel 9 om enkla jobb. Här konstrueras "de flesta", underförstått svenskar, som en framåtsträvande grupp som tar vara på chanser relativt gruppen invandrare. "Nödvändighetsmotiverade företagande" kan alternativt tolkas som att invandrare är utsatta, i nöd. I artikelsammanhanget framgår dock att det snarare har med en inkompetensuppfattning att göra som inte hänvisas till strukturella faktorer. I annat fall borde utbildning vara lösningen snarare än argumentationen om att invandrare bör nöja sig med "enkla jobb". Gruppbildningsprocessen av ett lägre stående "Andra" lyser igenom. Att svenska företagare jämförs med "landsmän" och utrikes födda företagare med "knegare", en term som saknar nationell tillhörighet, exkluderar gruppen invandrare ytterligare. I Exempel 20 porträtteras invandrare med somalisk bakgrund inte bara som att de själva är ointresserade av att integreras, utan att de dessutom med auktoritära, närmast barbariska medel tvingar sina barn att inte få en överlägsen svensk uppfostran.

4.4.2 Det belastande hotet utifrån

En av de diskursiva kamperna som belysts i tidigare avsnitt beträffar porträtteringen av invandrare som en belastning eller resurs för Sverige. I den negativa gestaltningsdiskursen, liksom i högerpopulistisk etnonationalism, konstrueras denna belastning ibland som ett existentiellt hot snarare än en samhällelig påfrestning. Exemplet nedan illustrerar hur invandrare betraktas som ett hot som väller över från utanför Sveriges gränser:

Exempel 21

Artikelrubrik: Kris i befolkningsfrågan – hög tid att lyfta blicken.

Utmaningarna har historiska proportioner ... En dryg femtedel förklaras av ... att fler föds än dör. Resten förklaras av ... att fler invandrar än utvandrar ... Största ursprungsland är Syrien ... Det reser en mängd frågor av politisk natur: Hur ska den akuta bostadsbristen lösas? ... Hur ska problemen med segregation, otrygghet, hedersnormer och fallerande skolresultat lösas när utanförskapsområdena hela tiden fills på med nya invånare? ... Migration är ingen lösning på en åldrande befolkning ... En del önsketänker om att den första demografiska utmaningen ska vara lösningen på den andra (Dahlberg 2019).

Redan i artikelrubriken betecknas befolkningsutvecklingen i Sverige som en "kris", vilket sedan följs upp av påståendet att den har "historiska proportioner" – en katastrofkonstruktion som får varningsklockorna att dåna. Sedan betecknas orsaken

bakom "krisen" vara invandrare. Skribenten fann det vidare viktigt att understryka att det största ursprungslandet är Syrien, vilket specificerar krisorsaken ytterligare. Mellan raderna i artikeln framgår en latent uppfattning om att syriers kulturella särdrag och inkompetens belastar det svenska samhället och att de hör hemma i Syrien. Antalet invandrare betraktas sedan vara orsaken bakom bostadsbrist, segregation, otrygghet, och, återigen, hedersnormer och fallerande skolresultat. Att använda invandrare som syndabockar och formulera enkla lösningar på samhällsproblem är retorik som även betecknar högerpopulismen, som liksom artikelskribenten konstruerar en rävsax mellan "x antal invandrare" och välstånd. Resursporträtteringar i den positiva gestaltungsdiskursen avfärdas slutligen som irrationellt "önsketänkande" och genomgripande under textens manifesta yta susar orden "vi bör ta hand om våra egna", förstått som den åldrande svenska befolkning.

4.4.1 Det belastande hotet inifrån

Invandrare konstrueras inte endast som ett hot utifrån, utan de redan befintliga invandrarna i Sverige upplevs också som potentiellt omkullkastande av den rådande samhällsordningen.

Exempel 22

Rubrik: Även Sverige lär införa gettolagar

Givet att danskarna lägger 12 miljarder på att renovera getton, där Sverige satsar en miljard, bör vi kanske längta. (Rayman 2018)

Exempel 23

Eller ska de behålla sina ursprungsidentiteter och så småningom kanske till och med sätta upp egna institutioner? Parallell lagstiftning? ... Få samhällen har förmått hålla ihop när nykomlingar blivit bosättare, och de, på fundamenten av sina kulturella särdrag, introducerat sina egna institutioner ... Det är inte lätt för nykomlingar att byta kultur, byta språk och byta hemhörighet. Men alternativet att inte göra det, är så mycket sämre. (Gür 2018)

Exempel 24

[Feministiskt initiativs politik] granskades i tisdagens intervju med Gudrun Schyman i SVT Aktuellt ... Bostäder åt rumänska tiggare, bidrag åt illegala invandrare och en flyktingamnesti. Allt åt alla. (Gudmundson 2017)

Exempel 22 är hämtat från samma artikel som Exempel 19, och kan i helhet beskrivas som en uppmaning till Riksdagen att introducera "gettolagar" med inspiration från Danmark. Termen "getto" leder tankarna till hotfulla områden bortom den civiliserade

samhällsordningen. Exempel 23 illustrerar också detta genom den uttryckta oron gällande "parallell lagstiftning". Uttrycket "bosättare" klingar liksom Exempel 18 negativt och gestaltar invandrare som kolonisationer – inte helt olik metaforerna i högerpopulism om invandrare som insekter som angriper det "egna" folket. Genom de övriga markeringarna i Exempel 23 artikuleras flera myter i form av gruppbildningar. "Gruppkultur" anses vara fundamentalt avgörande för individens identitet, som liksom i etnonationalismen betraktas som något statiskt, närmast oföränderligt. Den sista meningen tillskriver "viet", som skribenten är en del av, som objektivt överlägset relativt invandrare, "de Andra". I Exempel 24 används termen "illegala" invandrare, istället för det väletablerade alternativet "papperslös". Att porträttera människor som "illegala" förstärker bilden av att de hotar samhället inifrån. Det riskerar porträttera dem som inneboende brottsliga, vilket illustrerar det hegemoniska uttrycket i avsnitt 4.3.4.

4.5 Sammanfattning

Det här kapitlet presenterade inledningsvis de två diskurserna som urskilts ur materialet genom de diskursanalytiska analysperspektiv som ålagts uppsatsen. Genom figur 4.1 illustrerades de knuttecken som ger diskurserna innehåll, samt de diskursiva kamper och hegemoniska föreställningar dessa knuttecken ger upphov till. Kamperna och de hegemoniska uttrycken exemplifierades sedan genom några artikelutdrag. Trots att inte alla artiklar som analyserats har blivit föremål för presentation i det här analyskapitlet, kan de betraktas som utmärkande för de diskurser som identifierats även i de utblivna artiklarna.

Ett utmärkande drag är att den negativa gestaltningssdiskursen framstår som betydligt mer omfattande än den positiva sådana, samt att skribenter vid väldigt få tillfällen förbinder sig med de utsagor som förmedlas. Detta får högst subjektiva och kontingenta uppfattningar att framstå som objektiva och naturgivna sanningar. Ofta osynliggörs även relevanta agenter i dessa utsagor, som i allra högsta grad influerar på invandrares situation. Slutligen verkar dessutom interdiskursiviteten med högerpopulistisk etnonationalism vara påtaglig, vilket avsnitt 4.4 illustrerade. Frågor gällande i vilken grad artikulationerna är *en produkt* av högerpopulismens framfart i termer av orsakssamband lämnas åt framtida forskning – vad som här konstateras är att artiklarna åtminstone till stor del harmoniserar med etnonationalistiska konceptualiseringar av invandrare. Vad detta får för konkreta konsekvenser är inte heller föremål för analys inom ramen för den här undersökningen. I nästa kapitel återges ytterligare slutsatser som kan dras från analysen, för att mynna ut i några avslutande reflektioner.

5 Slutsats

Den här uppsatsens främsta syfte var att redogöra för hur invandrare gestaltas i media genom analys av vilka diskursiva motsättningar och förgivettagna "sanningar" som råder på området. Ett diskursteoretiskt och diskurskritiskt ramverk har varit den teoretiska och metodologiska grunden för analysen. Genom dessa urskildes två motstridiga diskurser som opererar inom den mediala diskursordningen. Trots att diskurserna står i motsatsförhållande till varandra i flera avseenden och strider om hur subjektet invandrare bör förstås, identifierades gemensam betydelsegivning inom dessa som kan anses vara uttryck av mer hegemoniska slag. Efter en kort redogörelse för de diskursiva kamper och obestridda uttryck som urskilts i materialet, behandlades dessa mer ingående genom några artikelutdrag. Genom analysen konstaterades att negativa porträtteringar är betydligt vanligare än positiva sådana. Myter i form av gruppbildning och homogenisering verkar vara vida förekommande i båda diskurserna, där en dualistisk konstruktion mellan "de Andra" och "svenskar" är förgivettagen. Att likställa subjektet invandrare med kriminella tendenser var ytterligare ett gemensamt uttryck, liksom en diskursiv konsensus att diskutera invandrare i termer av hur de kan gynna Sverige ekonomiskt. En del av syftet avsåg även att jämföra de analyserade artikulationerna mot högerpopulismens etnonationalistiska kännetecken, åt vilket det avslutande avsnittet i kapitel 4 ägnades. Här noterades att interdiskursiviteten mellan den mediala och högerpopulistiska diskursordningen är tydligt märkbar. Sammanfattningsvis kan uppsatsens frågeställning anses besvarad och dess syfte uppfyllt.

I detta slutgiltiga skede vill jag vädra några reflektioner. Att ledande politiska opinionsbildare i hög grad uttrycker vad som kännetecknar etnonationalistiska element är en oroväckande tendens i det offentliga samtalet. Hur identiteter artikuleras i olika informationsflöden får konsekvenser för hur vi betraktar våra medmänniskor. De explicita och latent gränsdragningarna mellan människor som här har noterats riskerar att penetrera undermedvetandet och fixeras som förgivettagna sanningar. När sådana identitetsartikulationer och subjekspositioner etableras möjliggör det exkluderingen och marginaliseringen av hela folkgrupper, samt äventyrar den enskildes möjligheter, självkänsla och relevanta framtidsutsikter. Det tåls att återigen lyfta Kristina Boréus resonemang som återgavs i avsnitt "1.3 Tidigare forskning": om någon ska behandlas som annorlunda krävs det att vi tror att hen verkligen är annorlunda. I en tid där högerpopulismens framfart är påtaglig och verkar prägla språkbruket i konventionell media, är det av största vikt att forskarsamhället synliggör att alternativa tankestrukturer inte bara är möjliga, utan även högst eftersträvaransvärda.

6 Referenser

Bergström, Göran – Kristina Boréus, 2012. *Textens makt och mening: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Boréus, Kristina, 2005. *Diskriminering med ord*. Första upplagan. Boréa Bokförlag, Umeå.

Börjesson, Mats, 2003. *Diskurser och konstruktioner. En sorts metodbok*. Lund: Studentlitteratur.

De Cock, Rozane – Stefan Mertens – Ebba Sundin – Lurgard Lams – Valerine Misiaen – Willem Joris – Leen d’Haenens, 2018. "Refugees in the news: Comparing Belgian and Swedish newspaper coverage of the European refugee situation during summer 2015". *The European Journal of Communication Research*, vol. 43(3): 301-323.

Eriksson, Mats, 2018. "Majoritet vill ha tiggeriförbud". *Sveriges Radio*. Nyhetsartikel. [Elektronisk]
<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6930578>
Hämtdatum: 08/04/2019

Grabow, Karsten – Florian Hartleb, 2013. *Exposing the Demagogues: Right-wing and National Populist Parties in Europe*. Centre for European Studies.

Hultén, Gunilla, 2009. *Journalistik och mångfald*. Första upplagan. Studentlitteratur AB, Lund.

Kamali, Masoud, 2005. "Ett europeiskt dilemma: Strukturell/institutionell diskriminering" i Paulina de los Reyes & Masoud Kamali (red.) *Bortom Vi och Dom: Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering*. SOU 2005: 41: 29-69.

Kaspersen, Valerie – Jesper Lindqvist 2019. "Ebba Busch Thor öppnar upp för samarbete med Sverigedemokraterna". *Metro*. Nyhetsartikel. [Elektronisk]
<https://www.metro.se/artikel/kd-%C3%B6ppnar-upp-f%C3%B6r-samarbete-med-sd>
Hämtdatum: 08/04/2019

Lundgren, Linnea, 2018. "M- och KD-väljarna vill se förhandlingar med Sverigedemokraterna". *Expressen*. Nyhetsartikel. [Elektronisk]

<https://www.expressen.se/nyheter/m-och-kd-valjarna-vill-se-forhandlingar-med-sverigedemokraterna/>

Hämtdatum: 08/04/2019

Malmén, Joel, 2019. "Låg tilltro till demokratin i Sverige". *Svenska Dagbladet Premium*. Nyhetsartikel. [Elektronisk]

<https://www.svd.se/lag-tilltro-till-demokratin-i-sverige>

Hämtdatum: 08/04/2019

Neumann, Iver, 2003. *Mening Materialitet Makt: En introduktion till diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Nord, Lars, 2001. *Vår tids ledare: en studie av den svenska dagspressens politiska opinionsbildning*. Stockholm: Carlsson.

Palm, Johanna – Jens Rydgren, 2018. *Ojämlighet och radikala högerpartier*. Jämlikhetsutredningen, Landsorganisationen i Sverige.

Pehrson, Josefin, 2018. "Andel som vill se färre flyktingar har dubblrats". *Omni*. Nyhetsartikel. [Elektronisk]

<https://omni.se/andel-som-vill-se-farre-flyktingar-har-dubblrats/a/G1gboV>

Hämtdatum: 08/04/2019

Simon, Adam F. – Jennifer Jerit, 2007. "Toward a Theory Relating Political Discourse, Media, and Public Opinion". *Journal of Communication*. 57(2): 254-271.

Strömbäck, Jesper – Felicia Andersson – Evelina Nedlund, 2017. *Invandring i medierna – Hur rapporterade svenska tidningar åren 2010-2015?* Rapport: 2017:6 Delegationen för migrationsstudier.

Van Dijk, Tuen A., 2005. "Elitdiskurser och institutionell rasism" i i Paulina de los Reyes & Masoud Kamali (red.) *Bortom Vi och Dom: Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering*. SOU 2005: 41: 113-137.

Winther-Jørgensen, Marianne – Louise Phillips, 2000. *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

Wodak, Ruth, 2015. *The Politics of Fear: What Right-Wing Populist Discourses Mean*. London: Sage Publications.

6.1 Ledarartiklar som analyserats

Arpi, Ivar, 2017. "Svenskarnas många förfäder". *Svenska Dagbladet*. Ledare. [Elektronisk]

<https://www.svd.se/svenskarnas-manga-forfader>

Hämtdatum: 29/04/2019

Bergh, Andreas, 2017. "Det behöver fungera – också i Rosengård". *Svenska Dagbladet*. Ledare. [Elektronisk]

<https://www.svd.se/det-behoover-fungera--ocksa-i-rosengard>

Hämtdatum: 29/04/2019

Dagens Nyheter, 2017. "Anna Kinberg Batras väg till framgång". Ledare. [Elektronisk]

<https://www.dn.se/ledare/huvudledare/anna-kinberg-batras-vag-till-framgang/>

Hämtdatum: 29/04/2019

Dagens Nyheter, 2018. "Ordning och reda minskar klyftorna". Ledare. 2018-03-22. [Elektronisk]

<https://www.dn.se/ledare/ordning-och-reda-minskar-klyftorna/>

Hämtdatum: 28/04/2019

Dagens Nyheter, 2018. "Tiggerifrågan visar på sprickan i regeringen". Ledare. 2018-03-05. [Elektronisk]

<https://www.dn.se/ledare/tiggerifragan-visar-pa-sprickan-i-regeringen/>

Hämtdatum: 28/04/2019

Dagens Nyheter, 2019. "Låt oss inte följa terroristernas manuskript". Ledare. 2019-03-16.

Dahlberg, Anna, 2017. "SD-väljare borde sluta sura och gå vidare". *Expressen*. Ledare. 2017-03-25. [Elektronisk]

<https://www.expressen.se/ledare/anna-dahlberg/sd-valjarna-borde-sluta-sura-och-ga-vidare/>

Hämtdatum: 29/04/2019

Dahlberg, Anna, 2017. "Ett nej måste vara ett nej i flyktingpolitiken". *Expressen*. Ledare. 2017-03-11. [Elektronisk]

<https://www.expressen.se/ledare/anna-dahlberg/ett-nej-maste-vara-ett-nej-i-flyktingpolitiken/>

Hämtdatum: 29/04/2019

Dahlberg, Anna, 2019. "Kris i befolkningsfrågan – hög tid att lyfta blicken". *Expressen*. Ledare. [Elektronisk]

<https://www.expressen.se/ledare/anna-dahlberg/kris-i-befolkningsfragan-lyft-blicken-politiker/>

Hämtdatum: 27/04/2019

Expressen, 2017. "Staten ska inte hota pressade kommuner med böter". *Expressen*. Ledare. [Elektronisk]

<https://www.expressen.se/ledare/staten-ska-inte-hota-pressade-kommuner-med-boter/>

Hämtdatum: 29/04/2019

Expressen, 2018. "Låt inte Ebba Busch Thor bli översjuksköterska". *Expressen*. Ledare. 2018-03-02. [Elektronisk]

<https://www.expressen.se/ledare/lat-inte-ebba-busch-thor-bli-sveriges-oversjukskoterska/>

Hämtdatum: 28/04/2019

Expressen, 2018. "Rosenbad kan inte beordra fram studentmössor till alla". *Expressen*. Ledare. 2018-03-07. [Elektronisk]

<https://www.expressen.se/ledare/rosenbad-kan-inte-beordra-fram-studentmossor-till-alla/>

Hämtdatum: 28/04/2019

Expressen, 2018. "Språkkrav behövs men, var finns alla lärare?". *Expressen*. Ledare. 2018-03-20. [Elektronisk]

<https://www.expressen.se/ledare/sprakkrav-behovs-men-var-finns-alla-larare/>

Hämtdatum: 28/04/2019

Expressen, 2018. "Varför agerade Annie Lööf inte förrän nu?". *Expressen*. Ledare. 2018-03-05. [Elektronisk]

<https://www.expressen.se/ledare/varfor-agerade-annie-loof-inte-forran-nu/>

Hämtdatum: 28/04/2019

Gudmundson, Per, 2017. "Ett bättre FI är svårt att tänka sig". *Svenska Dagbladet*. Ledare. [Elektronisk]

<https://www.svd.se/en-battre-fi-ar-svar-att-tank-a-sig>

Hämtdatum: 29/04/2019

Gudmundson, Per, 2018. "Hellre enkla jobb med låga löner än inga alls". *Svenska Dagbladet*. Ledare. [Elektronisk]

<https://www.svd.se/hellre-enkla-jobb-med-laga-loner-an-inga-alls>

Hämtdatum: 28/04/2019

Gür, Thomas, 2018. "Skillnad på bosättare och invandrare". *Svenska Dagbladet*. Ledare. [Elektronisk]

<https://www.svd.se/skillnad-pa-bosattare-och-invandrare>

Helmerson, Erik, 2018. "S sänker ribban för valrörelsen". *Dagens Nyheter*. Ledare. 2018-08-22.

Kjöller, Hanne, 2018. "Integrationen blir svårare om vi ser kulturella skillnader som rasism". *Dagens Nyheter*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.dn.se/ledare/kolumner/hanne-kjoller-integrationen-blir-svarare-om-vi-ser-kulturella-skillnader-som-rasism/>
Hämtdatum: 28/04/2019

Kronqvist, Patrik, 2017. "Fler brottslingar bör utvisas från Sverige". *Expressen*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.expressen.se/ledare/patrik-kronqvist/fler-brottslingar-bor-utvisas-fran-sverige/>
Hämtdatum: 29/04/2019

Larsson, Janerik, 2017. "Amerikansk dystopi". *Svenska Dagbladet*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.svd.se/amerikansk-dystopi>
Hämtdatum: 29/04/2019

Larsson, Janerik, 2019. "Vad betyder normer för samhällsutvecklingen?". *Svenska dagbladet*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.svd.se/vad-betyder-normer-for-samhallsutvecklingen>
Hämtdatum: 27/04/2019

Lifvendahl, Tove, 2017. "Låt inte självnöjdheten definiera världsbilden". *Svenska Dagbladet*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.svd.se/lat-inte-sjalvnojdheten-definiera-varldsbilden>
Hämtdatum: 29/04/2019

Lifvendahl, Tove, 2019. "Ett försök att förklara Sverige". *Svenska Dagbladet*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.svd.se/ett-forsok-att-forklara-sverige>
Hämtdatum: 27/04/2019

Lindberg, Anders, 2017. "Bland falska profeter är Stefan Löfven äkta". *Aftonbladet*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.aftonbladet.se/ledare/a/OKXVO/bland-falska-profeter-ar-stefan-lofven-akta>
Hämtdatum: 29/04/2019

Molander, Matilda, 2017. "Populistiskt svammel för gravida". *Dagens Nyheter*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.dn.se/ledare/signerat/matilda-molander-populistiskt-svammel-for-gravida/>
Hämtdatum: 29/04/2019

Neuding, Paulina, 2019. "Vad drar Ebba Busch Thor för slutsats?". *Svenska Dagbladet*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.svd.se/vad-drar-ebba-busch-thor-for-slutsats>
Hämtdatum: 27/04/2019

Persson, Mats, 2017. "Kvinnorna som fastnar i bidragsberoendet". *Svenska Dagbladet*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.svd.se/mats-persson-kvinnorna-som-fastnar-i-bidragsberoendet>
Hämtdatum: 29/04/2019

Rayman, Sanna, 2018. "Även Sverige lär införa gettolagar". *Expressen*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.expressen.se/ledare/sanna-rayman/aven-sverige-lar-infora-gettolagar/>
Hämtdatum: 28/04/2019

Sima, Jonna, 2017. "Unken eftersmak av Foodoras mat". *Aftonbladet*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.aftonbladet.se/ledare/a/blwEI/unken-eftersmak-av-foodoras-mat>
Hämtdatum: 29/04/2019

Sima, Jonna, 2019. "Sabuni är inte den liberala räddningen". *Aftonbladet*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.aftonbladet.se/a/BJAbmg/sabuni-ar-inte-den-liberala-raddningen>
Hämtdatum: 27/04/2019

Sweden, Daniel, 2018. "Den som har något att förlora är farlig". *Aftonbladet*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.aftonbladet.se/a/xRw0GX/den-som-har-nagot-att-forlora-ar-farlig>
Hämtdatum: 28/04/2019

Wetterberg, Gunnar, 2017. "Det är överskattat med utbildning i Sverige". *Expressen*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.expressen.se/ledare/gunnar-wetterberg/det-ar-overskattat-med-utbildning-i-sverige/>
Hämtdatum: 29/04/2019

Åberg, Lars, 2019. "Man ska inte dra alla över en kam". *Svenska Dagbladet*. Ledare. [Elektronisk]
<https://www.svd.se/man-ska-inte-dra-alla-over-en-kam>
Hämtdatum: 27/04/2019